

Z hinduistickej
Svätej Višnu Purány

VISHŇU PURÁŇA.
Kniha 1, Kapitola 1

ÓM!
CHVÁLA PRE
VÁSUDEVA.
Vít'azstvo buď tvoje,
Puñdaríkáksha;
str. 2
zbožňovanie patrí tebe,
Víswebhávana;
sláva buď tvoja,
Hrishikeša, Mahápurusha
a Púrvaja.
Nech Višnu,
ktorý je skutočný,
nezničiteľný, Brahma,
ktorý je Íšvara,
ktorý je duchom; ktorý
je spolu s tromi vlastnosťami
príčinou stvorenia,
zachovania
a ničenia;
ktorý je pôvodcom
prírody, intelektu
a ostatných zložiek
vesmíru;
buď tým, kto nám prepožičia
pochopenie, blahobyť
a konečné vyslobodenie.

str. 3
Zbožňujúc Višnu,
pána všetkého
a skláňajúc sa
Brahmovi a ostatným;
zdraviac tiež
duchovného učiteľa;
Vyrozprávam Puránu
v posvätnosti rovnocennú
Védam.

Maitreya, pozdraviac ho
úctivo,
sa takto obrátil na Parášara,
skvelého mudrca,
vnuka Vašíshtha,
ktorý bol zbehlý
v tradičnej histórii

a poznal Purány;
ktorý bol oboznámený
s Védami
a vedeckými odborními
na nich závislými;
a kvalifikovaný v práve
a filozofii; a ktorý
vykonával
ranné obrady zbožnosti,
Maitreya povedal: „Majster!
Bol som tebou poučený,
v celistvosti
Véd,
v učeniach práva
a v posvätnej vede:
vďaka tvojej láskavosti,
iní ľudia, hoci by aj boli
mojimi nepriateľmi,
ma nemôžu obviňovať,
že som nedbalý
v nadobúdaní
znalostí.

Som teraz žiadostivý,
ó ty,
ktorý si vážny v úcte,
vypočúť si od teba,
aký tento svet bol
a aký v budúcnosti bude?
Čo je jeho substanciou,
ó Brahman, a odkiaľ
pochádzajú oživené
a neživé veci?

Do čoho
boli rozložené
a v čom sa ich
zánik znovu objaví?
Ako sa
prírodné živly prejavili?
Odkiaľ prišli
bohovia a iné bytosti?
Aké je postavenie
a rozloha oceánov

str. 4
a pohorí,
zeme, slnka
a planét?
Aké sú triedy
bohov a ostatných,
obdobia zvané
Manvantáry,

tie označované ako Kalpy,
a ich ďalšie rozdelenie
a štyri veky:
udalosti, ktoré sa dejú
na konci Kalpy,
a pri ukončení
niektorých vekov:
dejiny
veľkého Muniho,
bohov, mudrcov
a kráľov a ako boli
Védy rozdelené
do odborov (škôl),
po tom, ako ich
zostavil Vyása:
povinnosti Brahmanov
a ostatných kást
ako aj tých,
ktorí prešli cez
rôzne rehole života.
O všetkých týchto veciach
si prajem počuť od teba,
vnuk Vašíshthaov.
Skloň svoje myšlienky
dobrotivo smerom ku mne,
aby som smel
vďaka tvojej láskavosti
byť informovaný o všetkom,
čo túžim poznať.“
Parášara odpovedal:
„Dobre si sa spýtal,
zbožný Maitreya.
Oživuješ moje
spomienky na to, čo bolo
dávno vyrozprávané
otec môjho otca,
Vašíshtha.
Počul som, že môj otec
bol zožieraný
Rákšami (démonmi), ktorých
zamestnal Viswámitra,
zachvátil ma krutý hnev
a ja som sa
zasvätil
zničeniu
Rákšov:
stovky z nich
bolo zničených na popol
počas obrady, a keď
už boli takmer

úplne vykorenení,
môj starý otec Vaśishtha
prehovoril ku mne:
,Dost', dieťa moje,
nechaj svoj hnev upokojiť,
Rákšovia
nie sú vinní:
smrť tvojho otca
bola dielom osudu.
Hnev je vášeň
bláznov, neprináleží
múdremu mužovi.
Kto by
smel žiadať,
aby bol ktokoľvek zabitý?
Každý človek
žne dôsledky
vlastných činov.
Hnev, môj synu,
je skazou všetkého,
čo človek získa
vytrvalou námahou, slávnou
a oddanou prísnosťou
a zabraňuje
dosiahnutiu Neba
a vyslobodeniu.
Najväčší mudrci
sa vždy vyhýbajú hnevu:
ani ty, dieťa moje,
nevystavuj sa jeho vplyvu.
Nenechaj už žiadneho
z týchto neškodných duchov
temnoty zničiť'.
Milosrdenstvo je mocou
spravodlivých.'
str. 5
Takto upozornený mojím
ctihodným praotcom
som okamžite
upustil od obradu,
v úcte
k jeho zákazu
a Vaśishtha,
najlepší z mudrcov,
bol so mnou spokojný.
Potom prišiel Pulastya,
syn Brahmú,
ktorý bol prijatý
mojím starým otcom
s obvyklými známkami

rešpektu.
Významný brat
Pulahov mi povedal:
,Pretože v násilí
nepriateľstva,
vypočul si slová
svojho praotca,
konal si zhovievavo,
preto
máš byť vzdelaný
v každej vede.
Pretože si sa zdržal toho,
aby si zničil
moje potomstvo,
poskytnem ti
ďalšiu výhodu
a staneš sa autorom
zhrnutia
Purán.
str. 6
Je ti dané poznať
skutočnú podstatu božstiev,
taká aká je,
a či už sa budeš zaoberať
náboženskými obradmi
alebo sa zdržíš
ich vykonávania,
tvoje poznanie
vd'aka mojej láskavosti
bude dokonalé
a zbavené neistoty.'
Potom môj praotec
Vaśishtha dodal:
,Čokoľvek ti Pulastya
povedal,
určite sa stane.'
Teraz naozaj,
všetko, čo mi kedysi
povedal Vaśishtha
a múdry Palastya,
bolo prinesené
do mojich spomienok
tvojimi otázkami
a ja ti vyrozprávam
všetko,
čo si sa spýtal.
Vypočuj si
úplný súhrn
Pur pas
podľa ich znenia.

Svet bol zrodený
z Višnu:
existuje v ňom,
on je príčinou jeho
existencie a zániku,
on je ten svet.'
Kapitola 2
PARÁŚARA povedal:
Sláva
nemennému, svätému,
večnému, najvyššiemu Višnu,
všadeprítomnej podstaty,
mocnejšiemu nadovšetko:
tomu, ktorý je
Hiranygarbha, Hari,
a Śankara, stvoriteľ
zachovávateľ
a ničiteľ sveta:
str. 8
pre Vásudeva, vysloboditeľa
jeho uctievačov:
pre toho, ktorého podstata je
jedna a súčasne mnohoraká,
ktorý je súčasne
jemný aj hmotný,
spojitý aj nespojitý:
pre Višnu, pôvodcu
konečného vyslobodenia.
Sláva
najvyššiemu Višnu,
príčine
stvorenia, existencie
a konca tohto sveta;
ktorý je podstatou
sveta a ktorý
pozostáva zo sveta.
Velebiac toho,
ktorý podopiera
všetky veci; ktorý je
najmenší z malých;
ktorý je vo všetkých
stvorených veciach;
nemenný, nezničiteľný
Purushottama; ktorý je
jedno so skutočnou
múdrosťou, ako je známa;
večný a neúplatný; a ktorý
je známy prostredníctvom
klamných zjavení viditeľných
objektov v prírode:

skláňajúc sa pred Višnu,
str. 9
ničiteľom
a pánom stvorenia
a zachovania;
vládcom sveta;
nezrozeným, nezničiteľným,
neporušiteľným:
Porozprávam ti o tom,
čo pôvodne
oznámil veľký
otec všetkých (Brahma),
v odpovedi
na otázky Daksha a ďalších
ctihodných mudrcov
a čo oni zopakovali pre
Purukutsa, kráľa, ktorý
vládol na brehoch
Narmadá.
On to ďalej vyrozprával
Sáraswatovi
a Sáraswata mne.
Kto môže opísať jeho,
ktorého
nemožno vnímať
zmyslami: ktorý je
najlepší zo všetkých vecí;
najvyššia duša,
samo existujúci:
ktorý je zbavený
všetkých rozlišujúcich
vlastností
tváre, kasty
a podobných; a je oslobodený
od zrodzenia, zmeny,
smrti alebo rozkladu:
ktorý je vždy, a sám:
ktorý existuje všade,
a v ktorom existujú
všetky veci tu;
a ktorý je odvtedy
nazývaný Vásudeva?
On je Brahma, najvyšší,
pán, večný, nezrozený,
nezničiteľný, nenarušiteľnej
jedinej podstaty, vždy čistý
i bez chýb.
On, tento Brahma,
zahrnujúci všetky veci
vo svojej vlastnej podstate,

spojitý aj nespojitý.
On potom existoval
vo forme
Purusha a Kála.
Purusha (duch)
je prvá forma
najvyššieho;
nasledovali
dve ďalšie formy,
nespojité a spojitá;
a Kála (čas)
bol poslednou formou.
Tieto štyri – Pradhána
(prvotná alebo hrubá látka),
Purusha (duch), Vyakta
(viditeľná substancija)
a Kála (čas) –
múdri považujú za
čistú a najvyššiu
formu Višnu.
Tieto štyri formy
v ich príslušných pomeroch
sú príčinou
str. 10
vytvorenia
fenoménu
stvorenia, uchovania
a zničenia.
Višnu, existujúci ako,
nespojité i spojitý,
hmota, duch
a čas, hrá sa
ako nezbedný chlapec,
ako sa máš naučiť
načúvaním jeho veselosti.
Hlavný princíp
(Pradhána), ktorý je
spojitou príčinou,
je mudrcmi nazývaný aj
Prakriti (podstata),
je to jemné, nemenné
a zahŕňa to, čo je,
i to, čo nie je (alebo
príčinu i následok);
je stály, samo udržujúci,
neobmedzený,
neporušiteľný a stabilný;
zbavený hlasu a hmatu,
nevlastniaci
ani farbu ani tvar;

obdarený troma
vlastnosťami (v rovnováhe);
matka sveta;
bez počiatku;
a to, do čoho sa
všetko vytvorené
rozloží.
str. 11
Týmto princípom
boli všetky veci obdarené
v epoche nasledujúcej po
poslednom zániku
vesmíru,
a predchádzajúcom stvoreniu.
Pretože Brahmani vzdelaní
vo Védach a učiaci
pravdivo ich nauky,
vysvetľujú také pasáže
str. 12
ako
zamýšľanie vytvorenia
hlavného princípu
(Pradhána).
„Nebol tam
ani deň ani noc,
ani obloha ani zem,
ani temnota ani svetlo,
ani nič iné,
len Jeden,
nepostihnuteľný
intelektom,
alebo Ten, ktorý je Brahma
a Pumán (duch)
a Pradhána (hmota).“
Tie dve formy, ktoré sú
iné, než podstata
nemenného Višnu,
sú Pradhána (hmota)
a Purusha (duch);
a jeho ďalšia forma,
ktorou sú tie dve
spájané a oddeľované
sa nazýva Kála (čas).
Keď je nespojitá látka
zhlukovaná
do hrubej podstaty, ako v
predchádzajúcom zániku,
tento zánik je označovaný
ako živelný (Prákrita).
Božstvo ako Čas

je bez počiatku
a jeho koniec je neznámy;
a z neho nepretržite
vystupujú
obehy stvorenia,
trvania
a zániku:
pretože keď,
v neskoršom období
existuje
rovnováha
vlastností (Pradhána)
a duch (Pumán)
je oddelený od hmoty,
potom forma Višnu,
ktorá je Časom, vyčkáva.

str. 13

Najvyšší Brahma,
najvyššia duša,
podstata sveta,
pán všetkých tvorov,
univerzálna duša,
najvyšší vládca,
Hari, z vlastnej vôle
vstúpiac
do hmoty a ducha,
vzbudiac nestále
i nemenné princípy,
obdobie stvorenia
prišlo
rovnakým spôsobom
ako vôňa
ovplyvňuje myseľ
jedine svojou blízkosťou
a nie žiadnym
priamym zásahom
voči mysli samotnej:
takto Najvyšší ovplyvnil
prvky stvorenia.